

VŽGANO V SPOMINIH: OTVORITEV FOTOGRAFSKE RAZSTAVE O POŽGANIH VASEH MED 2. SVETOVNO VOJNO V MAČKOLJAH

31. maj 2016 - Jutri, v sredo, 1. junija, bo v Srenjski hiši v Mačkoljah v Italiji ob 19.30 slavnostna otvoritev potujoče razstave o požganih vaseh med 2. svetovno vojno na območju Goriške, Krasa, slovenske in hrvaške Istre, Čičarije in tržaškega zaledja. Gre za eno od aktivnosti [mednarodnega projekta Vžgano v spomilih](#), ki inovativno pristopa k skoraj prezrti tematiki požigov vasi v multietničnem obmejnem območju med Italijo, Slovenijo in Hrvaško. Razstavo v Mačkoljah organizirajo UP ZRS, Občina Dolina, Slovensko prosvetno društvo Mačkolje, Slovensko kulturno društvo Primorsko Mačkolje in partnerji projekta Vžgano v spomilih.

»Gre za prvi tovrstni projekt, ki se ukvarja z zbiranjem in popisom informacij o požigu vasi na tem območju. Ujeli smo še zadnji vlak, saj je veliko osebnih pričevalk/-cev že preminulih,« je na novinarski konferenci, ki je 30. maja potekala na sedežu Občine Doline, povedal dr. Gašper Mithans, vodja projekta. Niko Tul, predstavnik SPD Mačkolje, pa je dodal, da projekt ponuja priložnost, da se ne izneveri dediščina naših prednikov/-c, glede vojne situacije v Mačkoljah pa dejal, da so Mačkolje zanimive tudi zato, ker se po požigu vasi zaradi velike solidarnosti sovaščanov nihče ni odselil.

PROGRAM SLAVNOSTNE OTVORITVE (Srenjska hiša, Mačkolje 30, Dolina / 19.30 / 1. junij 2016):

- Uvodni pozdravi predstavnikov **SPD Mačkolje** in **SKD Primorsko Mačkolje**, **Gorana Čuka** (podžupana Občine Dolina) ter **dr. Gašperja Mithansa** (UP ZRS) in **dr. Petre Kavrečič** (UP ZRS).
- Nastop **Mešanega pevskega zbora Mačkolje** (vodi Matej Lazar).

Potujoča fotografska razstava vključuje **arhivske posnetke požganih vasi z območja nekdanje Julijske krajine** v času 2. svetovne vojne, nad katerimi so svoje vojaške operacije »čiščenja terena« med 2. svetovno vojno izvedli nacisti in fašisti. Razstava bo v **Mačkoljah** na ogled med **1. in 15. junijem** (ponedeljek–petek: 18.00–20.00 ter sobota–nedelja: 10.00–12.00 in 18.00–20.00), po tem pa še v **Šmarjah pri Kopru**, v **Lipi** in **Žminju** na Hrvaškem.

O PROJEKTU VŽGANO V SPOMINIH:

V Julijski krajini v zadnjih 100. letih beležimo številne spremembe meja in političnih režimov. Četudi je bila ta regija od leta 1920 uradno del Italije, je slovensko in hrvaško prebivalstvo razvilo uporniška gibanja proti režimu in agitiralo za priključitev k »domovini« - Jugoslaviji - ali v nekaterih primerih za avtonomijo Julijske krajine. Med 2. svetovno vojno pa so nacistične in fašistične okupacijske sile na tem območju delno ali v celoti požgale več kot 200 vasi. Požgane vasi nosijo simbolizem krajev, ki jih je okupator poskušal »izbrisati«.

Namen projekta Vžgano v spomilih je preko različnih aktivnosti povečati ozaveščenost predvsem med **mlajšimi generacijami**, da je spomin na vojna uničenja **pomemben del njihove lokalne identitete**, v duhu **medgeneracijskega spoštovanja preseči nacionalne in medkulturne konflikte**, kolektivno krivdo in nestrpnosti, s ciljem prispevati k povezovanju obmejnih evropskih regij.

Da bi obudili spomin na dogodke, se bo v okviru projekta, poleg potujoče fotografske razstave, pripravilo še **kratek dokumentarni film**, organiziralo **okroglo mizo** v obliki spletnega seminarja, v izbranih požganih vaseh postavilo **spominska obeležja**, oktobra lani pa se je za študentke in študente izvedlo usposabljanje iz ustne zgodovine.

Dodatne informacije: dr. Gašper Mithans, vodja projekta (gasper.mithans@zrs.upr.si)

Več informacij na <http://burntinmemories.eu/sl/>